

## **Filipović, Adam Heldorfski, svećenik, vjerski pisac**

Velika Kopanica, 2. studenog 1792. - Gorjani, 25. studenog 1871.

Pučku školu pohada u Velikoj Kopanici, gimnaziju u Vinkovcima, a bogosloviju u Đakovu. Zaređen je 1816., a nakon kapelanskog staža, duhovnik je u đakovačkom sjemeništu gdje sređuje biskupsku knjižnicu. Od 1818. do 1824. djeluje kao osječki gornjogradski kapelan, zatim kao duhovnik sjemeništa u Đakovu, a od 1832. župnik je u Gorjanim. Od 1822. uređuje Novi i Stari Svetodanik iliti Kalendar illyricski. Sudionik je hrvatskog nacionalnog preporoda.

### DJELA:

Tužba grozđa negrišnoga, Slovima Martina Aloysie Divalda, Ossik, 1822.

Razgovor priprosti iliti: vertlar s povratljem se razgovara, Pritisano s slovih M. A. Divald, Ossik, 1822.

Kratki izpis prividnoga gospodina Mathie Antuna Relkovicha..., Divaldova tiskara, Ossik, 1822.

Život velikoga biskupa... Antuna Mandića, Slovima Stipana Knežević, Pečuh, 1823.

Svoj biskupiji na željno veselu uspomenu pričastnoga zaručenja i uvedenja ... Pavla Matije Sučića biskupa privrnoga Bogu, M. A. Divald, Ossik, 1830.

Verši prigodom primištenja P. Matije Sučića s biskupata stolno-biogradskog na đakovački..., Ossik, 1830.

Dan radostni i veseli zabiližit pismom kada..., M. A. Divald, Ossik, 1834.

Vridna pamtenja: dragoj dičici i dobroj dar mali, ovu knjižnicu, a od Boga blagoslov, Tiskom Dragutina Divalda, Ossik, 1848.

Prigled u knjigu pod imenom; Istorija vostočnoslavonskog bogosluženja, Tiskom Dragutina Divalda, Ossik, 1850.

### RUKOPISI:

U cvitnjak cvitar s cvitom se razgovara

### LITERATURA:

N. Andrić. Prigodni spisi o Strossmayerovim prethodnicima, u: Spomen-cvieće iz hrvatskih i slovenskih dubrava, MH, Zagreb, 1900., str. 178. – 180.

J. Bösendorfer. Crtice iz slavonske povijesti, Tiskom knjige i kamenotiskare Julija Pfeiffera, Osijek, 1910., str. 428.

M. Pavić. Biskupijsko sjemenište u Đakovu 1806. – 1906., Tisak biskupijske tiskare, Đakovo, 1911.

V. Dukat. Književnoprosjetni rad Adama Filipovića Heldorfskog, Rad JAZU, 1914., 203, str. 1. – 127.

I. Kovačević. Neki prigodni pjesnici hrvatski iz Slavonije pod konac 18. vijeka i na početku 19., Nastavni vjesnik, XXIII., 1915., sv. 7.

F. Ilešić. Orientalna priča o "Vičnjem teretu" kod Adama Filipovića Heldorfskog, Ljetopisi Jugoslavenske akademije, 1916., sv. 31/I.

T. Matić. Iz hrvatske književnosti u Slavoniji prije Preporoda, Hrvatski izdavački bibliografski zavod, Zagreb, 1942.

T. Matić. Prosvjetni i knjiženi rad u Slavoniji prije Preporoda, HAZU, Zagreb, 1945., Djela hrvatske akademije, knj. 41, str. 147. – 148.

M. Kombol. Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda, MH, Zagreb, 1945., kolo 2, knj. 7; 1961., str. 414. – 416.

V. Rem. Slava Panonije: zbornik slavonskih pjesnika, Novosti, Vinkovci, 1980., str. 11.

C. Zečević. Pučko književno štivo u hrvatskim kalendarima prve polovice 19. stoljeća, I. i II., Izdavački centar Revija, Osijek, 1982.

D. Švagelj. Novi prilozi književnog ilirizma u Slavoniji i Baranji, Četvrti znanstveni sabor Slavonije i Baranje, sv. 1, Zavod za znanstveni rad Osijek, JAZU, Osijek, 1984., str. 490. – 508.

D. Zečević. Poziv Slavoncima na ljubav prema jeziku u kalendaru Adama Filipovića Heldorfskoga 1832. godine..., Hrvatski dijalektološki zbornik, knj. 7, 1985.

D. Zečević. Prošlost u sadašnjosti, Izdavački centar Revija Otvorenog sveučilišta, Osijek, 1991.

K. Čorkalo. Adam Filipović Heldorfski: (1792. – 1871.), Godišnjak za kulturu, umjetnost i društvena pitanja, MH, Ogranak, Vinkovci, 1992., 10, str. 201. – 202.

D. Jelčić. Preporod književnosti i književnost preporoda, MH, Zagreb, 1993.

D. Jelčić. Barokni iluminizam ili iluministički barok Adama Filipovića, Ključevi raja: hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća: zbornik, priredila J. Matanović, Meandar, Zagreb, 1995., str. 199. – 206.

S. Marijanović. Osijek kao trostoljetno književno središte, Književni Osijek: Studije i eseji, priredio S. Marijanović, Pedagoški fakultet, Osijek, 1996., str. 11. – 32.

S. Marijanović. Iz književne ostavštine Iliraca u Slavoniji, Dani hvarskog kazališta, 24: Hrvatska književnost u doba Preporoda, Književni krug, Split, 1998., str. 43. – 63.

M. Tatarin. Trpezarijske svečanosti u slavonskoj književnosti 18. stoljeća, u: Dani hvarskog kazališta, knj. 31, HAZU, Zagreb, Split, 2005., str. 97. – 149.

M. Tatarin. Život Antuna Mandića Adama Filipovića, „biografija u stihovima“, u: Dani hvarskog kazališta, knj. 31, HAZU, Zagreb, Split, 2006., str. 122. – 163.

# *ayva*

Velika Kopanica, 25. svibnja 1833. - Đakovo, 16. studenog 1916.

Brat je književnika Ivana Filipovića. U rodnom mjestu pohađa osnovnu školu, gimnaziju polazi u Osijeku, Vinkovcima i Zagrebu, a sjemenište u Đakovu. Za svećenika je zaređen 1856. Kao kapelan služuje u brojnim mjestima Slavonije i Srijema. Začasnim kanonikom Bosansko-srijemske biskupije imenovan je 1911. Filipović (uz Vilima Korajca), početkom šezdesetih godina drži propovijedi na hrvatskom jeziku. Uslijed neslaganja sa zapovjedništvom u Petrovaradinu (zbog pisanja), premješten je 1869. u Levanjsku Varoš (župnik) te 1882. u Drenje. Skuplja narodno blago (pjesme), piše pripovijetke i povjesnu prozu te surađuje u periodici: Neven, Narodna knjiga, Zagrebački katolički list, Naše gore list, Slavonac, Matica, Sloga, Glasnik biskupije bosanske i srijemske.

DJELA:

Prasjedoci Slavonije, 1866.?

Nauk katoličke vjere, sv. 1., Naručbena naklada Lavoslava Hartmana, Zagreb, 1868.

ZASTUPLJEN U:

Hrvatski književni romantizam, priredio D. Jelčić, Školska knjiga, Zagreb, 2002.

LITERATURA:

N. Andrić. Zaboravljeni apsolutistički književnici, Hrvatska, 1906., str. 19.

F. Filipović. Narodna obrana, 8, 1909., 220, str. 1.

I. Vlašićak. Nekolike književne brazde, Hrvatsko pravo, 16, 1910., 4527, 82, str. 6.

A. Kovačević. Ferdo Filipović, Književni prilog Kluba hrvatskih književnika, Osijek, 1912. – 1913.

A. Kovačević. Ferdo Filipović, Književni prilog, 3, 1913. – 1915., 3/4, str. 58. – 60.

Posljednji Ilirac, Hrvatska riječ, 1, 1916., 221, str. 3.

Vjesnik županije virovičke, 25, 1916., 20, str. 200.

(Nekrolozi): Jedan zaboravljeni Ilirac, Hrvatska obrana, 15, 1916., 214, str. 2. – 3.

A. Barac. Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugoslavije, knj. 2, Književnost pedesetih i šezdesetih, JAZU, Zagreb, 1960., str. 143. – 144.

K. Pavić. Ilirizam u Đakovu, Đakovo i njegova okolica, 2. zbornik Muzeja Đakovštine, Đakovo, 1982.

V. Rem. Tko su Šokci?, SNP, Vinkovci, 1993., str. 10.

## **Filipović, Ivan, pedagog, književnik**

Velika Kopanica, 24. lipnja 1823. – Zagreb, 28. listopada 1895.

Pseudonimi i šifre: Ivan Perić, Kopaničanin, Rodoljub iz Slavonije, F, I. F., I. F-ć., I. F...p...ć, č, ĥ, ც, ф.... հ.

Pučku školu pohađa u rodnom mjestu, gimnaziju u Vinkovcima, a viši pedagoški tečaj u Mitrovici. Učitelj je u Vinkovcima, Novoj Gradiški, Slavonskoj Požeži i Zagrebu. Tijekom službovanja širi ilirske ideje, organizira prosvjetne radnike, prevodi i piše udžbenike za pučke škole, kao i studije prosvjetno-pedagoškog karaktera. Zbog pobune protiv vlasti (Bachov apsolutizam) osuđen je na šest mjeseci tamnicy (1852.). Sudjeluje (1860.) u stvaranju učiteljske organizacije koja se zalaže za narodni karakter škola (bez tutorstva crkve i bez vojnog nadzora), zaslužan je za formiranje Učiteljske zadruge (1865.), aktivran je u formiranju Hrvatskoga pedagoško-književnog zbara (1871.) te je inicijator Prve opće učiteljske skupštine u Zagrebu (1871.). Pokretač je i urednik kalendara Narodna knjiga (1858. – 1860.), časopisa Slovenski pedagog (Prag 1872. - 1874.) i dr. Njegovim velikim zalaganjem donesen je prvi zakon o školstvu prema kojemu je smanjen utjecaj crkve u školama i poboljšan materijalni i društveni položaj učitelja u Hrvatskoj. Županijski je školski nadzornik od 1875. do 1886. Dolaskom K. Hedervaryja položaj učitelja je pogoršan te Filipović 1885. osniva Savez hrvatskih učiteljskih društava čiji je i predsjednik, ali ga, zbog nepočudnosti režimu, banske vlasti uklanjuju sa spomenute funkcije.

Godine 1964. ustanovljena je Nagrada „Ivan Filipović“ za životno djelo, kao i godišnje nagrade za rad i rezultate u predškolskom odgoju, osnovnom, srednjem školstvu, visokom školstvu i znanstvenom i stručnom radu, a danas je dodjeljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

DJELA:

Mali tobolac raznog cvjetja za dobru i pomjivu mladež naroda srbsko-ilirskoga, deo 1., Tiskom i troškom Franje Župana, Zagreb, 1850.

Slovenička čitanka za prvi razred katoličkih učionia u carevini austrijskoj, Beč, 1851.

Početnica za prvi razred katoličkih učionia u carevini austrijskoj, Beč, 1853.

Uporavnik za početnicu i čitanku u prvom razredu katoličkih učionah u Carevini austrijskoj. Za učitelje i pripravnike, Troškom C. k. prodaonice školskih knjigah, Beč, 1855.

Svim našiencem, koji štograd misle i promišljavaju, napisao Jedan rodoljub iz Slavonije, s predgovorom od I. F., Miroslav Kraljević, Požega, 1863.

Dragutin Rakovac, tajnik gosp. družtva, osnovatelj i prvi čuvar hrvatsk. muzeja: životopisna slika, pretiskano iz Bosiljka, Štamparna Drag. Albrechta, Zagreb, 1867.

Uputa u krasopis čirilskimi pismeni za hrvatske pučke škole i samouke, Zagreb, 1867.

Pismovnik, Zagreb, 1868.

Hrvatsko-njemačka besjedovnica, Kroatisch-deutsche Konversations-Schule, Zagreb, 1869.; 4. izd. do 1904.; 5. izd. ?.

Bečke pedagoške slike, tiskom Lav. Hartmana i družbe, Zagreb, 1870.

Kratka poviest književnosti hrvatske i srbske: za gradjanske i više djevojačke škole, Nakl. Knjižare L. Hartmana, Zagreb, 1875.

Kratka stilistika. Za gradjanske i više djevojačke škole, Nakl. Knjižare L. Hartmana, Zagreb, 1876.

Kroatisch-deutsche Konversations-Schule: eine metodische Anleitung zur praktischen Erlernung der kroatischen und deutschen Umgangssprache, 2. verbesserte und vermehrte Aufl., Verlag von Leop. Hartman, Agram, 1877.

Jagodnjak: sbirka pjesama i pripoviedaka, izd. Hrv. pedagogisko-književni sbor, Zagreb, 1878.

Schul- und Reise-Taschen-Wörterbuch der kroatischen u. deutschen Sprache, Verlag von Leop. Hartman, Agram, 1878.

Žepni rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika: za porabu u školi i na putu, Naklada Lav. Hartmana, Zagreb, 1878., Žepni rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika, 2. popravljeno izd., 3. popunjeno i znatno popravljeno izd. novim hrv. pravopisom, L. Hartman, Zagreb, 1887.; 1896.

Reakcija proti školstvu, preštampano iz Napredka, Tiskarski i litografski zavod C. Albrechta, Zagreb, 1879.

Kroatisch (serbisch)-deutsches Conversationsbuch : praktische Anleitung sich im Kroatischen sowohl als im Deutschen geläufig und richtig auszudrucken, 3., 4., 5. verbesserte und vermehrte Aufl., L. Hartman, Agram - Zagreb, 1890.; 1904.; ?.

Džepni rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika, 3., 4., 5. popunjeno i znatno popravljeno izd. novim hrvatskim pravopisom, tisk i naklada Knjižare Lav. Hartmana, Zagreb, 1896.; 1903.; 1910.

Mali rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika, 4., 5. i 6., popunjeno i znatno popravljeno izd. novim hrvatskim pravopisom, tisk i naklada Knjižare Lav. Hartmana, Zagreb, 1900.; 1903.; 1906.

Kraljević Marko, Zagreb, 1908.

Mali rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika, tisk i naklada Knjižare Lav. Hartmana, Zagreb, 1911.

Književni tekstovi, priredila i pogovor napisala Omerka Žigić, Slavonica, knj. 23, Privlačica, Vinkovci, 1994.

#### ZASTUPLJEN U:

Ilirska knjiga, u: Hrvatski narodni preporod, priredio J. Ravlić, PSHK, knj. 28 - 29, MH, Zora, Zagreb, 1965.

Lijet lkara: antologija hrvatskog dječjeg pjeništva, priredio Joža Skok, ponovljeno izd., Naša djeca, Zagreb, 1990.

Antologija hrvatske dječje poezije, priredio Ivo Zalar, Školska knjiga, Zagreb, 1. izd. 1994.; 2007.; 2. izd. 2008.

Kip domovine: antologija hrvatske rodoljubne poezije XIX. i XX. stoljeća, priredio Božidar Petrač, 2., 3. izd., Alfa, Zagreb, 1996.; 1998.; 2001.

Mila si nam ti jedina: hrvatsko rodoljubno pjesništvo od Baščanske ploče do danas, priredili J. Bratulić, S. Damjanović, V. Brešić, B. Petrač, Alfa, Zagreb, 1998.

Hrvatski književni romantizam, priredio D. Jelčić, Školska knjiga, Zagreb, 2002.

Zlatni snovi: izbor hrvatskog pjesništva za djecu, ur. B. Pilaš, Naklada M design, UG Cvit, Međugorje; Synopsis, Zagreb, 2010.

#### PRILOZI U:

Pedagoška hrestomatija: izbor tekstova hrvatskih pedagoga, Mirko Lukaš, Emerik Munjiza, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet, Osijek, 2010.

#### ELEKTRONIČKA GRAĐA:

Pjesništvo: bilješke o pjesnicima M. Madunić, Z. Bulaja, dizajn i oblikovanje sučelja H. Bulaja, pjesme čitaju T. Rališ, J. Ševo, urednik Z. Bulaja, Alt F4 – Bulaja naklada, cop., Zagreb, 2000.

#### PRIREDIO, UREDIO:

Neues Woerterbuch der kroatischen und deutschen Sprache: zum Gebrauche fuer Juristen, Beampte, Lehrer, Handel- und Gewerbetreibende, etc., nach den neuesten Quellen zusammengestellt von Ivan Filipović, Leop. Hartman's Buchhandlung, Agram, 1869.. 1870., 1875.

Franjo Josip I. kralj ugarsko-hrvatski i car austrijski, Zagreb, 1879.

Kraljević Marko u narodnih pjesmah: sa sl. Markovom i tumačem svih manje poznatih riječi i izraza, nakl. L. Hartman, Zagreb, 1880.

Kraljević Marko u narodnim pjesmah: s tumačem turskih i nekojih drugih manje poznatih riječi, Zagreb, 1880.

Ezopove basne: za mlađež: s jednom bojadisanom slikom, Lav. Hartman, Zagreb, 1884.

Aesopus. Ezopove basne: za mlađež: sa dvadeset i dvije slike, 2., 3. izd., tisk i naklada Knjižare Lav. Hartmana, Zagreb, 1890., 1897.

Kraljević Marko u narodnim pjesmama: s tumačem manje poznatih riječi i izreka, 2. izd., Zagreb, 1891.

Kraljević Marko u narodnim pjesmama: s tumačem manje poznatih riječi i rečenica, 3., 5. izd. s 21 slikom, naklada knjižare S. Kugli, Zagreb, 1899.

#### LITERATURA:

- V. Bačić-Kranjec. Bibliografija radova Ivana Filipovića, Zbornik za historiju školstva i prosvjete, 1965., 2, str. 107. – 109.
- S. Perak. I. Filipović, pedagog i pisac hrvatski, Napredak, 2, 1860., 6, str. 87. – 91., 3, 1861., 7, str. 107. – 111.
- Bećke pedagozijske slike, napisao Ivan Filipović, Narodne novine, 36, 1870., 270, str. 3.
- S. Basariček. Kratka poviest književnosti hrvatske i srbske za građanske i više djevojačke škole, priredio Ivan Filipović, Napredak, 16, 1875., 12, str. 185. – 188.
- Jagodnjak, priredio Ivan Filipović, Pučke novine, 2, 1878., 27, str. 214.
- A. H. Kraljević Marko u narodnih pjesmah, Hrvatski učitelj, 4, 1880., 18, str. 300.
- M. Kobali. Ivan Filipović, Smilje, 10, 1881. – 1882., 1, str. 9. – 11.
- Ivan Filipović, Hrvatska, 1, 1886., 184, str. 3.
- Ivan Filipović, kr. županijski nadzornik, pedagog i književnik hrvatski, Napredak, 27, 1886., 25, str. 405. – 408., 415.
- J. Kirin. Razvitak hrvatskoga pučkog školstva, Zagreb, 1886.
- Ivan Filipović, Napredak, 36, 1895., 41, str. 611. – 616.
- Lj. Dvorniković. Spomen-listak Ivanu Filipoviću, Napredak, 36, 1895., 45, str. 675. – 678.
- J. Veselinović. Ivan Filipović, školski nadzornik u miru, Učitelj, 15, 1895. – 1896., 4, str. 214. – 216.
- M. Vuković. Ivan Filipović, Škola, 7, 1896., str. 21. – 29.
- D. Trstenjak. Život i rad Ivana Filipovića, Zagreb, 1897.
- J. Klobočar. Iz Filipovićeva doba, Hrvatski učiteljski dom, 3, 1910., 2, str. 10. – 12. ; 3, str. 22 : 4, str. 30. – 32.
- A. Cuvaj. Građa za povijest školstva Kraljevinā Hrvatske i Slavonije, 3 – 7, Zagreb, 1910. – 1911.; 11, 1913.
- Lj. Krajačić. U spomen 100-godišnjici rođenja Ivana Filipovića, Učitelj, 4, 1923. – 1924., 3, str. 14. – 17.
- Lj. Dvorniković. Uspomene i impresije hrvatskih učiteljskih nestora, Hrvatski učitelj, 4, 1924., 1/2, str. 35. – 38.
- J. Kempf. Život i rad Ivana Filipovića u Požegi, Hrvatski učitelj, 4, 1924., ½, str. 35. – 38.
- J. Kirin. U spomen Ivanu Filipoviću, Hrvatski učitelj, 4, 1924., ½, str. 18. – 23.
- S. Vudy. Ivan Filipović, Hrvatski učitelj, 4, 1924., ½, str. 41. – 44.
- S. Čajkovac. Ivan Filipović, Napredak, 77, 1936., 2, str. 49. – 56; 3, str. 97. – 103.
- S. Kranjčević. Ivan Filipović, Napredak, 77, 1936., 9, str. 369. – 379.
- J. Škavić. Ivan Filipović organizator učiteljstva i pedagoškog rada, Učitelj, 20 (54), 1939. – 1940., 4/5, str. 257. – 262.
- J. Demarin. Građa za povijest pedagogije Hrvata, Srba i Slovenaca, Zagreb, 1940.
- M. Markovac. Uspomeni Ivana Filipovića, Pedagoški rad, 5, 1950., 9/10, str. 519. – 527.
- Lj. Lončar. Iz korespondencije Ivana Filipovića, Starine, 1955., 45, str. 389. – 469.
- Povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj, Zagreb, 1958.
- M. B. Janković. Učiteljski portreti, Beograd, 1959.
- A. Vukasović. Nedosljednost i proturječnost Miloša Jankovića, Život i škola, 8, 1959., 5/6, str. 234. – 252.
- M. Robotić. Ivan Filipović, Godišnjak Matice hrvatske, 2, 1963., str. 259. – 271.
- V. Bačić-Kranjec. Društveno-politički lik Ivana Filipovića, Zbornik za historiju školstva i prosvjete, 1965., 2, str. 95. – 110.
- J. Ravlić. Ivan Filipović, u: Hrvatski narodni preporod, 2. PSHK, knj. 29, Zora, Zagreb, 1965., str. 331. – 333.
- D. Švagelj. Ivan Filipović, Revija, 7, 1967., 6, str. 123. – 130.
- D. Švagelj. Ivan Filipović, reformator i organizator hrvatskog školstva, pedagoški pisac i književnik, Godišnjak Matice hrvatske, 7, 1970., str. VI. – XIX.
- V. Bačić. Ivan Filipović, 1823–1895. u: Sto godina rada Hrvatskog pedagoško-književnog zabora 1871 – 1971, Zagreb, 1971., str. 337. – 368.
- S. Batušić. Hrvatska kazališna kritika, Zagreb, 1971.
- Z. Božičević. Ostavština Ivana Filipovića, Školske novine, 22, 1971., 26, str. 8.
- M. Gabelica. Vraćamo dug Ivanu Filipoviću, Pedagoški rad, 28, 1973., 7/8, str. 317. – 319.
- Ivan Filipović — učitelj učitelja (zbornik), Zagreb, 1974.
- M. Crnković. Hrvatska dječja književnost do kraja XIX. st. Zagreb, 1978., str. 21. – 33.
- Lj. Lončar. Progoni Mirka Bogovića i Ivana Filipovića zbog književne djelatnosti, Građa za povijest književnosti hrvatske, 1978., 32, str. 179. – 216.
- Z. Vince. Putovima hrvatskoga književnog jezika, Zagreb, 1978.
- M. Ogrizović. Likovi istaknutih pedagoga, 1., Zagreb, 1980., str. 9. – 106.
- T. Žalač. Napredni pokreti i organizacije prosvjetnih radnika u Hrvatskoj 1865. – 1981., Zagreb, 1983.
- M. Idrizović. Hrvatska književnost za djecu, Zagreb, 1984., str. 17. – 21.
- K. Pavić. Napomene o odjecima Hrvatskog narodnog preporoda u Slavoniji, Slavonski povijesni zbornik, 24, 1987., 1/2, str. 223. – 224.
- E. Munjiza. Ivan Filipović — nepokolebljivi Ilirac, Život i škola, 37, 1988., 1, str. 109. – 117.

I. Vavra. Zablude o našem velikanu, Zbornik za povijest školstva i prosvjete, 1988., 21, str. 59. – 66.

i. Žigić. Hoće li se učitelji odreći oca?, Školske novine, 43, 1994., 10, str. 4.

I. Biondić. Masovni bijeg ispod Filipovićeve kape, Vjesnik, 55, 1994., 16700, str. 12. – 13.

E. Munjiza. Domoljublje potvrđeno iza rešetaka, Vjesnik, 55, 1994., 16717, str. 16.

Prosudba djela Ivana Filipovića, urednik H. Vrgoč, Hrvatski pedagoško-knjижevni zbor, Zagreb, 1994.

E. Munjiza. Prilog bibliografiji radova o Ivanu Filipoviću, Zbornik za povijest školstva i prosvjete, 18, 1985., str. 216. – 225.

## Filipović, Mijo, vojnik, filatelist, publicist

Brod na Savi, 31. srpnja 1869. – Zagreb, 14. travnja 1948.

Gimnaziju pohađa u Vinkovcima i Požegi, a Vojno-tehničku akademiju u Heinburgu kraj Beča. Po završetku školovanja ostaje u vojnoj službi do 1894., a potom se zapošljava u Kulturno-tehničkom uredu narodnogospodarskog odsjeka Zemaljske vlade u Zagrebu, gdje napreduje od pristava (1898.) do tehničkog savjetnika (1919). Za vrijeme I. svjetskog rata organizator je i zapovjednik flotile na Visli, Styr'u i Bugu, a nakon rata pomoćnik je ravnatelja Direkcije za riječno brodarstvo u Beogradu te organizator i šef generalne inspekcijske vode u Skoplju. Član je Hrvatskog društva inžinjera i arhitekta, a od 1910. do 1914. i glavni urednik časopisa Vijesti Hrvatskog društva inžinjera i arhitekta. Jedan je od prvih članova Hrvatskoga filatelističkog društva. Inicijator je mnogih akcija vezanih uz kulturni i tehnički napredak Zagreba i Broda na Savi. Zalaže se za osnivanje Gradskega muzeja u Brodu 1893./1894. i prvi je upravitelj Gradskega zoološkog vrtića (koji prerasta u Zoološki vrt). Suraduje u časopisima: Narodne novine, Vijesti Hrvatskog društva inžinjera i arhitekata, Hrvatski pokret, Filatelistica, Hrvat, Gospodarske novine, Zoološki vrtić, Hrvatski dnevnik, Zborski dnevnik (objavljuje članke i rasprave iz područja: vodoprivrede, cestogradnje i mostogradnje, ribnjačarstva i kuničarstva, filatelije i heraldike).

### DJELA:

Zašto i kako se sabiru poštanske marke, Hrvatsko filatelističko društvo, Zagreb, 1912.

Gradski zoološki vrtić u Zagrebu. Naklada uprave zoološkog vrtića, Zagreb, 1926.

### LITERATURA:

Imenik po vis. kr. hrv.–slav.–dalm. zemaljskoj vlasti ovlaštenih civilnih inžinira, arhitekta, mјernika i zemljomjera, Viesti Hrvatskog društva inžinjera i arhitekta, 18, 1897., 3, str. 41.

M. Philippović. O postanku Hrvatskog filatelističkog društva, Filatelistica, 1, 1919., 1, str. 6. – 7.

Imenik članova Hrvatskog društva inžinjera i arhitekata u Zagrebu, Tehnički list, 1 – 2, 1919. – 1920., 1, str. 13. – 16.

V. Gregorić. Povijest hrvatske filatelije. Filatelistica, 7, 1925., 10/11, str. 195. – 196.

V. A. Duišin. Zbornik plemstva u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni i Hercegovini, Dubrovniku, Kotoru i Vojvodini, 1., Zagreb, 1938., str. 240.

M. Philippović. O postanku Zagrebačkog Zbora, Zborski dnevnik, 16, 1942., 5, str. 29. – 32.

S. Heimbach. Pedeset godina Hrvatskog filatelističkog društva, Filatelija, 7, 1947., 12, str. 197. – 199.

I. Huber. O Zoološkom vrtu grada Zagreba i osiguranju njegovih životinja, u: Maksimir, Zagreb, 1982., str. 198.

Z. Toldi. Brođanin osnivač zagrebačkog ZOO-a, Posavska Hrvatska, 4, 1995., 27, str. 8. – 9.